

کیفیت کتابچه‌های آموزش به بیمار تهیه شده توسط دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی سمنان

نیره رئیس‌دانا

چکیده

مقدمه: آموزش به بیمار، یکی از عملکردهای مهم پرستاران است. پمفلتهای آموزش بیماران در مطالعات کمتر مورد بررسی قرار گرفته‌اند. برای ارزشیابی عملکرد دانشجویان پرستاری برای تهیه کتابچه‌های آموزشی بیماران، مطالعه‌ای با هدف تعیین کیفیت کتابچه‌های آموزشی تهیه شده توسط دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی سمنان برای بیماران مزمن انجام شد.

روش‌ها: در یک مطالعه توصیفی، ۱۲۰ پمفلت تهیه شده توسط دانشجویان پرستاری جمع‌آوری و با استفاده از چک‌لیست پژوهشگر ساخته روا و پایای مشتمل بر سه بخش محتوی پیام، نحوه ساخت پمفلت و سازماندهی مطالب، و ظاهر و جاذبه‌های بصری، مورد ارزیابی و برای تعیین سطح دشواری قرائت آنها، از فرم قابلیت خواندن SMOG Readability Formula (Simplified Measure Gobbledygook) استفاده شد.

نتایج: بیشترین موضوع انتخابی برای آموزش به بیمار، عناوین مرتبط با سیستم آندوکراین (۱۵/۸ درصد) و مراقبت از خود (۲۱/۹۳ درصد) بود. متوسط سطح سواد مورد نیاز برای خواندن پمفلتها در حد کلاس ۱۱/۷۴ و متوسط سواد بیماران پایان دوره ابتدایی بود.

نتیجه‌گیری: مطالب آموزشی تهیه شده، فراتر از سطح سواد بیماران نوشته می‌شوند. به منظور بهره‌مندی بیماران از مطالب ارائه شده، لازم است این مطالب ساده‌تر و قابل فهم‌تر تهیه شوند و به سایر جنبه‌های لازم نیز توجه شود.

واژه‌های کلیدی: آموزش به بیمار، کتابچه‌های آموزشی، بیماری‌های مزمن، دانشجویان پرستاری.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / بهار و تابستان ۱۳۸۵؛ ۶(۱): ۳۳ تا ۴۱

مقدمه

مطالب نوشتاری، به ویژه پمفلتها، بروشورها و کتابچه‌های آموزشی، برای افزایش آگاهی، حساس نمودن و تذکرات عملی تهیه می‌شوند و از بین تمام روش‌های ارتباطی مورد استفاده در آموزش بهداشت، هیچ یک به اندازه محصولات آموزشی چاپی فراگیر نبوده است (۴). اما باید توجه داشت که ارائه اطلاعات به افراد به این معنی نیست که آنها بطور خود به خود آن را یاد بگیرند و در صورتی که بیمار نتواند آن را درک نماید، استفاده از این مطالب مفید واقع نخواهد شد (۵و۶).

مراجعه دچار بیماری‌های مزمن در معرض خطرات متعددی بوده و نیاز به یادگیری و درک وضعیت خود دارند. با افزایش تعداد سالمندان که غالباً دچار بیماری‌های مزمن می‌باشند، نیاز به برقراری راه‌های ارتباطی مؤثرتر احساس می‌شود. یکی از این راه‌ها، استفاده از مطالب نوشتاری برای تقویت یادگیری در این افراد است (۷). پرستاران به عنوان اعضای خط مقدم مراقبین بهداشتی - درمانی، نقشی حیاتی در آموزش به بیمار داشته و غالباً از آنها انتظار می‌رود تا در نقش خود به

آموزش به بیمار، یکی از عملکردهای مهم پرستاران است. افزایش آگاهی بیماران از داروهای تجویز شده، تداخلات دارو و غذا، رژیم غذایی، علایم و نشانه‌هایی که باید آنها را به مراقبین خود اطلاع دهند و بسیاری موارد دیگر، از فعالیت‌های پرستاری است (۱). باوجود فراوانی اطلاعات قابل دسترس از شرکت‌های دارویی، مجلات، مقالات روزنامه‌ها و شبکه جهانی اطلاعات (اینترنت)، مطالب نوشتاری آموزش به بیمار که در مؤسسات بهداشتی - درمانی به مددجویان ارائه می‌شوند، منبع اولیه اطلاعات برای بیشتر بیماران محسوب می‌گردد (۲و۳).

آدرس مکاتبه: نیره رئیس‌دانا (مربی)، گروه داخلی - جراحی، دانشکده پرستاری و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی سمنان، حاده دامغان، سمنان.

E-mail: nr_dana@yahoo.com

این مقاله در تاریخ ۸۴/۹/۸ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۵/۱/۲۰ اصلاح شده و در تاریخ ۸۵/۴/۵ پذیرش گردیده است.